

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

KUVENDI

Komisioni për Punën, Çështjet Sociale dhe Shëndetësinë

*Dokument Parlamentar
Tiranë, më 11.03.2019*

RAPORT PËR PROJEKTLIGJIN “PËR NXITJEN E PUNËSIMIT”

Komisioni për Punën Çështjet Sociale dhe Shëndetësinë, në cilësinë e Komisionit përgjegjës, në mbledhjet e datave 20.02.2019, 25.02.2019 dhe 11.03.2019, mori në shqyrtim projektligjin “Për nxitjen e punësimit”, nismë e Këshillit të Ministrave.

Komisioni për Punën, Çështjet Sociale dhe Shëndetësinë e shqyrtoi këtë projektligj në cilësinë e komisionit përgjegjës, bazuar nën 32 - 39 të Rregullores së Kuvendit.

Në mbledhjet e Komisionit për të mbrojtur projektligjin dhe për të dhënë shpjegime për pyetjet e anëtarëve të Komisionit ishin të pranishëm znj. Anila Denaj, Ministre e Financave dhe Ekonomisë, znj. Dajna Sorensen zëvendësministre e Financave dhe Ekonomisë dhe përfaqësues të kësaj ministrie.

I. BAZA KUSHTETUESE E PROJEKTLIGJIT

Projektligji i paraqitur për shqyrtim është propozuar nga Këshilli i Ministrave, sipas përcaktimeve të neneve 78, 83, pika 1 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe shoqërohet me relacionin përkatës sipas nenit 68 të Rregullores së Kuvendit.

Nga analiza e nenit 81, pika 2, të Kushtetutës dhe përmbajtjes konkrete të këtij projektligji, rezulton se fusha, që rregullon ky projektligj nuk përfshihet në çështjet që trajton kjo dispozitë kushtetuese, e për pasojë miratimi i këtij projektligji i nënshtrohet rregullit të përgjithshëm për sa i përket shumicës.

II. QËLLIMI DHE RISITË E PROJEKTLIGJIT

Projektligji i propozuar “Për nxitjen e Punësimit”, ka për qëllim rritjen e mundësive të punësimit dhe fuqizimin e tregut të punës, nëpërmjet përcaktimit të objektivave dhe funksioneve të sistemit publik të shërbimeve të punësimit, programeve aktive dhe pasive të tregut të punës, formimit profesional si dhe institucioneve përgjegjëse për menaxhimin e tyre.

Ky projektligj synon zhvillimin e politikave nxitëse të punësimit dhe kualifikimit profesional, me qëllim që të hapen vende pune cilësore dhe mundësi e shanse të barabarta.

Nxitja e punësimit aktualisht rregullohet me ligjin nr.7995, datë 20.9.1995, “Për nxitjen e punësimit” ndryshuar me Ligjin nr. 8444, datë 21.0.1.1999, me ligjin nr. 8862, datë 7.03.2002, dhe me ligjin nr. 9570, datë 3.7.2006.

Duke qenë se disa aspekte të tregut të punës dhe të ofertës së aftësive kërkojnë ndryshime rrënjësore, për rrjedhojë duhet të hartohen politika e programe për nxitjen e punësimit edhe në përputhje me rekomandimet ndërkombëtare të Bashkimit Evropian, Strategjisë Evropiane të Punësimit 2020 si dhe kërkesave për integrimin evropian të Shqipërisë në BE.

Projektligji i propozuar “Për nxitjen e Punësimit” në ndryshim nga parashikimet e ligjit aktual paraqet risitë e mëposhtme:

1. Është rikonceptuar qëllimi i ligjit, nëpërmjet përcaktimit të objektivave dhe funksioneve të sistemit të shërbimeve publike të punësimit, nëpërmjet ofrimit të shërbimeve dhe programeve publike të punësimit, të vetëpunësimit dhe të kualifikimit profesional.
2. Eshtë rikonceptuar procesi i marrëdhënies me punëdhënësit. Janë përcaktuar të drejtat e punëdhënësve, duke e konsideruar atë si një proces bashkëpunimi dhe jo një proces detyrimesh të njëanshme nga ana e punëdhënësve, siç është në ligjin ekzistues.
3. Parashikohet detyrimi i punëdhënësve përfitues të fondeve publike në formën e investimeve të Këshillit të Ministrave apo dhe koncesioneve në punë publike, për të punësuar punëkërkues të papunë të regjistruar në strukturat rajonale/vendore të punësimit.
4. Parashikohet funksionimi i sistemit të informacionit të tregut të punës, duke ngarkuar institucionin përgjegjës për punësimin dhe aftësitë për të kryer hulumtime periodike pranë ndërmarrjeve për mbledhjen e të dhënave mbi numrin e të punësuarve, kushtet e punës, procesin e rekrutimit, mungesën e aftësive apo nevojave për trajnim sipas metodologjive kombëtare/ndërkombëtare të testuara dhe/apo të miratuara.
5. Është shtuar kategoria e përfituesve, duke përfshirë edhe personat fizikë si përfitues, duke qenë se në ligjin ekzistues përfitojnë vetëm personat juridik.
6. Në kuadër të parashikimeve që sjell ligji për mundësitë e punësimit të personave me aftësi të kufizuara, krijohet Fondi Social i Punësimit. Në Fond parashikohet të derdhen edhe kontributet nga punëdhënësi në rastet kur nuk punëson numrin e përcaktuar të personave me aftësi të kufizuara.
7. Tek përfituesit e grupeve të veçanta, ligji përfshin të rinjtë nën moshën 29 vjeç, duke e zgjeruar spektrin në krahasim me ligjin ekzistues për të rinjtë nën 18 vjeç.
8. Janë detajuar shërbimet e punësimit, të cilat sipas modelit të ri ofrohen me tri nivele për punëkërkuesit nëpërmjet informimit, ndërmjetësimit dhe këshillimit.
9. Është zgjeruar gama e programeve të krijimit të vendeve të reja të punës në krahasim me ato të parashikuara në ligjin ekzistues. Në këtë aspekt, janë përfshirë programe të reja, si: i) Programet e garancisë rinore, të cilat parashikojnë angazhimin e të rinjve të regjistruar si punëkërkues të papunë, që brenda një periudhe disa mujore të angazhohen në një nga programet, të cilat zbatohen nga institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë, si dhe ii) Programi “transport për në vendin e punës”, i cili ka parashikuar rastet kur vendi i punës është larg vendbanimit të punëkërkuesit dhe për të mospenguar punësimin, ky program do të parashikojë mbështetje për transportin.

10. Parashikohet riformatimi i institucionit përgjegjës për punësimin dhe aftësitë, për të cilin është ndryshuar emërtimi nga Shërbimi Kombëtar i Punësimit në një agjenci, pa ndryshuar statusin juridik të tij.

Impakti ekonomik dhe social

Impakti ekonomik:

- kosto të drejtpërdrejta për sektorin publik të lidhura me financimin nga buxheti i shtetit të krijimit të Agjencisë e re Kombëtare të Punësimit dhe Aftësive, funksionimit e Agjencisë, ofrimit e shërbimeve prej saj dhe kryerjen e funksioneve administrative nga ana e Agjencisë.
- kosto të drejtpërdrejta për bizneset si rezultat i kërkesës për të punësuar një person me aftësi të kufizuara për çdo 24 punonjës.
- kompanitë që plotësojnë vendet e lira të punës falë aktiviteteve të programit do të jenë në gjendje të rrisin prodhimin e tyre si rezultat i rritjes së ofertës së fuqisë punëtore.
- Përfitimi kryesor i drejtpërdrejtë ekonomik që pritet të vijë si rezultat i kësaj nisme do të jetë ai që individët do të marrin në formën e pagave si përfitues të programit teksa ata janë të punësuar.

Impakti social:

- barazi më të madhe në tregun e punës;
- njohuri të përmirësuara në lidhje me tregun e punës në Shqipëri dhe përmirësim të koordinimit dhe menaxhim efikas të shërbimeve publike;
- përmirësime të mirëqenies personale të fituara nëpërmjet punësimit dhe ndikime pozitive në komunitetin e gjerë nëpërmjet rritjes së punësimit.

Nisma ligjore përmbush një prej Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm të Agjendës 2030 të Shteteve anëtare të Kombeve të Bashkuara të adoptuara nga Asambleja e Përgjithshme e Organizatës së Kombeve të Bashkuara përkatësisht:

Objekti 8: Promovimi i rritjes ekonomike të qëndrueshme, gjithëpërfshirëse dhe të qëndrueshme, punësimit të plotë dhe produktiv dhe punës së denjë për të gjithë.

III. PARASHIKIMET KUSHTETUESE DHE AKTET NDËRKOMBËTARE NË FUSHËN E NXITJES SË PUNËSIMIT

3.1 Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë

Neni 59 i Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë që parashikon objektivat sociale të shtetit, përcakton se:

“Shteti brenda kompetencave kushtetuese dhe mjeteve që disponon si dhe në plotësim të nismës dhe të përgjegjësisë private synon punësimin në kushte të përshtatshme të të gjithë personave të aftë për punë”.

Objektivat Sociale ndryshojnë nga të drejtat dhe liritë themelore, sepse nuk konsiderohen si një e drejtë dhe të mund të atakohen në gjykatë. **Ato janë një detyrim, i cili mbetet mundësi reale e shtetit, pavarësisht standarteve të përcaktuara në Kushtetutë dhe në akte të tjera ligjore e nënligjore.** Në kuadrin e përpjekjeve për ndërtimin e shtetit social, është e drejtë

legjitime e vetë shtetit të rregullojë sistemin e mbrojtjes sociale, duke hartuar dhe zbatuar politikat dhe strategjitë sociale.

Në këtë kuptim, ligjvënësi duhet të çmojë vetë, sipas përparësive që ai ka vendosur për zhvillimin ekonomik e shoqëror, se cilat janë format më të përshtatshme për balancimin e interesave duke bërë edhe diferencimet e arsyeshme, pa cenuar parimet dhe normat kushtetuese. Në çdo rast, këto rregullime duhet të përputhen me parimet, vlerat dhe standardet kushtetuese dhe me detyrimet që burojnë nga Karta Sociale Evropiane, që janë barazia, drejtësia sociale, respekti për të drejtat e njeriut dhe ndalimi i diskriminimit.

Shteti, me qëllim garantimin e dinjitetit njerëzor, të një niveli të pranueshëm jetese, si dhe ruajtjen e interesave të të gjitha shtresave të shoqërisë, mund të ndryshojë mekanizmin e realizimit të këtyre të drejtave, veçanërisht kur nuk ka mundësi financiare për rishpërndarje proporcionale të fondeve në dispozicion, ose kur këto masa diktohen nga nevoja për të eliminuar apo parandaluar rreziqe reale ndaj sigurisë ekonomike¹.

3.2 E drejta për punësim është sanksionuar në disa konventa dhe instrumente ndërkombëtare të ratifikuar nga Republika e Shqipërisë si:

- Karta Sociale Evropiane e ratifikuar me ligjin nr. 8960, datë 24.10.2002, e cila anagazhon palët , ndërmjet të tjerave që:
 - *Të pranojnë si një nga synimet dhe përgjegjësitë e tyre parësore arritjen dhe mbajtjen e një niveli sa më të lartë e të qëndrueshëm të mundshëm punësimi, me synim që të arrihet punësim i plotë;*
 - *Të japin dhe të nxisin orientim, trajnim dhe rehabilitim profesional të përshtatshëm.*
 - *Të mbrojnë efektivisht të drejtën e punëtorit për të fituar jetesën e tij në një punë në të cilën ka hyrë lirisht;*
- Konventa e OKB “Për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara” (ratifikuar me ligjin nr. 108/2012) në nenin 27 detyron shtetet palë që:

Të njohin të drejtën e personave me aftësi të kufizuara për të punuar, në baza të barabarta me të tjerët; kjo përfshin të drejtën për të pasur mundësinë për të fituar jetesën, duke bërë punë të zgjedhur lirisht apo të pranuar në tregun e punës dhe ambientin e punës që është i hapur, përfshirës dhe i arritshëm nga personat me aftësi të kufizuara. Shtetet palë duhet të mbrojnë dhe promovojnë realizimin e së drejtës për punë, përfshirë dhe ata që e fitojnë aftësinë e kufizuar gjatë punësimit, duke marrë hapat e duhur, përfshirë nëpërmjet legjislacionit, ndër të tjera:

 - *Për të punësuar personat me aftësi të kufizuara në sektorin publik;*
 - *Për të promovuar punësimin e personave me aftësi të kufizuara në sektorin privat nëpërmjet politikave dhe masave të duhura, të cilat mund të përfshijnë programe veprimi afirmative, nxitëse dhe masa të tjera;*
 - *Për të promovuar programe për rehabilitim profesional, mbajtjen e vendit të punës dhe kthimit në punë për personat me aftësi të kufizuara.*

Vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.1, datë 06.02.2013 dhe nr. 34, datë 28.05.2012

- Konventa nr.168 e Organizatës Ndërkombëtare të Punës "Për nxitjen e punësimit dhe mbrojtjen nga papunësia", 1988, e ratifikuar me ligjin nr. 9547, datë 01.06.2006 parashikon që:

“Çdo anëtar do të marrë hapat e duhur për të koordinuar sistemet e mbrojtjes kundër papunësisë dhe politikës së punësimit. Për këtë qëllim, do të kërkojë të sigurojë që sistemi i tij i mbrojtjes kundër papunësisë, dhe veçanërisht metodat që ofrojnë përfitim nga papunësia, kontribuojnë në nxitjen e punësisë së plotë produktive dhe të zgjedhur lirshëm, dhe që nuk frenojnë punësuesit të ofrojnë dhe punëtorët të kërkojnë punësim produktiv.

IV. KONSULTIMI I PROJEKTLIGJIT

Komisioni për Punën, Çështjet Sociale dhe Shëndetësinë në kuadër të gjithpërfshirjes, transparencës dhe konsultimit publik, bazuar në Rregulloren e Kuvendit të Shqipërisë dhe ligjit nr. 146/2014 “Për njoftimin dhe konsultimin publik”, e dërgoi projektligjin për mendim pranë institucioneve të pavarura që preken nga fusha e zbatimit të këtij projektligji si dhe pranë organizatave të shoqërisë civile veprimtaria e të cilave është e lidhur me çështje të punësimit.

Në adresë të komisionit janë paraqitur komente nga: Avokati i Popullit, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, Qendra për të Drejtat në Punë, Shoqata e Invalidëve të Punës, Lëvizja Rinore Egjiptiane dhe Rome; Koalicioni Kombëtar i Strehëzave Antitrafik; Organizata “Të ndryshëm dhe të barabartë”; Bashkimi i Sindikatave të Pavarura të Shqipërisë; Rrjeti i Fuqizimit të Gruas në Shqipëri; Sindikata e Punonjësve të Postë-Telekomit të Shqipërisë; Qendra për Zhvillimin Komunitar “Sot për të Ardhmen”, Qendra për Nisma Ligjore dhe Qytetare, PAK etj.

Komentet dhe sugjerimet që u paraqitën gjatë seancave dëgjimore të zhvilluara nga Komisioni për Punën, Çështjet Sociale dhe Shëndetësinë janë marrë në shqyrtim gjatë shqyrtimit nen për nen të këtij projektligji. Një pjesë e konsidueshme e amendamenteve të propozuara dhe të miratuara në komision vijnë si nevojë për adresimin dhe reflektimin e sugjerimeve dhe komenteve të paraqitura gjatë fazës së konsultimit të projektligjit.

V. ÇËSHTJET E DISKUTUARA NË KOMISION

Gjatë shqyrtimit të këtij projektligji propozuesit, argumentuan se projektligji “Për nxitjen e punësimit”, u hartua me qëllim reflektimin e ndryshimeve dhe dinamikave të tregut të punës, pas një periudhe 23- vjeçare, që nga viti i miratimit të ligjit ekzistues. Ky projektligj mbështetet në Strategjinë Europiane të Punësimit 2020, si dhe kërkesat për integrimin europian të Shqipërisë në BE. Strategjia Kombëtare për Punësim dhe Aftësi 2014 – 2020 e ngarkon sistemin me detyra dhe aktivitete në lidhje me qeverisjen e tregut të punës, programe aktive të tregut të punës, të arsimit dhe formimit profesional etj. Propozuesit informuan anëtarët e komisionit se drafti i projektligjit është konsultuar me ekspertë të fushës, përfaqësues të organizatave të punëdhënësve dhe punëmarrësve, OJF të ndryshme, si: Organizata Ndërkombëtare e Punës, ILO, Programi i Kombeve të Bashkuara për Zhvillim, UNDP, GIZ, etj., Gjithashtu, projektligji është diskutuar në dy mbledhje të Këshillit Kombëtar të Punës.

Anëtarët e komisionit vlerësuan rëndësinë e këtij projektligji për sa i takon identifikimit dhe hartimit të politikave të duhura nxitëse të punësimit në vend, kualifikimit profesional të

forcës së punës, me qëllim rritjen e mundësive për punë të denjë nxitjen e përfshirjes dhe kohezionit social, si dhe fuqizimin e tregut të punës.

Një nga çështja kryesore që mori vëmendje të veçantë gjatë shqyrtimit në komision të projektligjit lidhet me: *Nxitjen e punësimit të personave me aftësi të kufizuar*. Anëtarët e Komisionit kërkuar shpjegime lidhur me raportin e propozuar, zbatueshmërinë në praktikë të këtij detyrimi ligjor si dhe efektet e pritshme nga kjo nismë ligjore. Kjo çështje ishte gjithashtu edhe në fokusin e seancës dëgjimore të zhvilluar për këtë projektligj, ku në veçanti nga institucioni i Avokatit të Popullit, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi por edhe nga organizata të shoqërisë civile u kërkuar rishikimi i propozimit të paraqitur nga Këshilli i Ministrave në drejtim të:

- Uljes së kuotës punësimit të personave me aftësi të kufizuar duke parashikuar detyrimin për punësimin e një personi me aftësi të kufizuar për çdo 25 punonjës.
- Dyfishimin e vlerës që duhet të paguajë punëdhënësi në rast të mospërmbushjes së detyrimit për punësimin e një personi me aftësi të kufizuar duke e harmonizuar me parashikimet e ligjit aktual.
- Akordimin e lehtësive të parashikuara në këtë projektligj edhe për invalidët e punës të deklaruar nga KMCAP.

Komisioni pasi vlerësoi komentet e paraqitura duke marrë në konsideratë:

a. domosdoshmërinë për sigurimin e një balance të duhur proporcionale ndërmjet detyrimit që parashikohet të vendoset ndaj punëdhënësve me qëllim që kërkohet të arritet, që lidhet me nxitjen efektive të punësimit të personave me aftësi të kufizuar;

b. Faktit që vendosja e detyrimit për punësimin e personave me aftësi të kufizuar është në harmoni me angazhimet e marra përsipër nga vendi ynë si rezultat i ratifikimit të Konventës së OKB “Për të drejtat e personave me aftësi të kufizuar”.

c. Faktit që masat e përkohshme synojnë përsheptimin e vendosjes reale të barazisë dhe nuk përbëjnë diskriminim referuar komenteve të paraqitura nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

propozoi dhe miratoi ndërhyrjen e nevojshme në dispozitën ligjore që trajton punësimin e personave me aftësi të kufizuar duke parashikuar detyrimin e çdo punëdhënësi i cili punëson mbi 24 persona për të punësuar nje person me aftësi të kufizuara përfshirë personat që nuk dëgjojnë dhe invalidët e punës të vlerësuar pjesërisht të aftë për punë nga KMCAP-të. Përveç këtij detyrimi, çdo punëdhënësi për çdo 50 punëmarrë të tjerë të punësuar mbi 25 punonjësit e parë të ndërmarrjes ka detyrimin të punësojë 1 person që i përket kategorisë vulnerabel të sipërcituar. Pra, nëse një punëdhënës person fizik apo juridik punëson mbi 75 punonjës, 2 prej tyre duhet të jenë me aftësi të kufizuar.

Njëkohësisht me qëllim sigurimin e detyrimit të punëdhënësit për ta zbatuar këtë normë të punësimit të personave me aftësi të kufizuar, Komisioni vendosi që në rast mosrespektimi të këtij detyrimi ligjor punëdhënësit duhet të derdhin për llogari të Fondit Social të Punësimit 100% të pagës minimale mujore, për çdo person me aftësi të kufizuar që ky punëdhënësi duhet të kishte punësuar.

Gjatë diskutimit nen për nen të projektligjit, Komisioni për Punën, Çështjet Sociale dhe Shëndetësinë, në konsultim me përfaqësuesit e Ministrisë për Financat dhe Ekonominë, shqyrtoi rekomandimet dhe riformulimet e propozuara nga ana e Komisionit për Çështjet Ligjore Administratën Publike dhe të Drejtat e Njeriut, u shpreh dakord me përmbajtjen e riformulimeve të propozuara nga ky komision dhe i reflektoi ato në përmbajtjen e tekstit integral të projektligji bashkëlidhur këtij raport.

VI. PËRFUNDIM

Në përfundim, Komisioni për Punën Çështjet Sociale dhe Shëndetësinë konstatoi se:

- Në aspektin ligjor, projektligji është në përputhje me Kushtetutën dhe legjislacionin në fuqi;
- Në aspektin procedural, projektligji është paraqitur në përputhje me Rregulloren e Kuvendit;

dhe pasi e shqyrtoi projektligjin në parim, nen për nen dhe në tërësi, me votat e të gjithë anëtarëve të pranishëm e miratoi projektligjin, sipas tekstit integral bashkëlidhur këtij raporti.

KLODIANA SPAHIU

ZËVENDËSKRYETARE

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
Kuvendi

PROJEKTLIGJ

Nr. ____/2019

“PËR NXITJEN E PUNËSIMIT”

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave, Kuvendi i Republikës së Shqipërisë

V E N D O S I:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Objekti

Ky ligj përcakton rregullat dhe mënyrën e funksionimit të sistemit publik të shërbimeve të punësimit, të programeve aktive e pasive të tregut të punës si dhe organet përgjegjëse për menaxhimin e tyre, me përjashtim të rasteve kur rregullohen nga legjislacioni i posaçëm.

Neni 2
Qëllimi

Ky ligj ka për qëllim rritjen e punësueshmërisë së forcave të punës, nëpërmjet ofrimit të shërbimeve dhe programeve publike të punësimit, të vetëpunësimit dhe të kualifikimit profesional.

Neni 3

Përkufizime

Në këtë ligj, termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. **“Aftësim dhe rehabilitim për punë për personat me aftësi të kufizuara”**, janë shërbimet mbështetëse dhe asistencë për vlerësimin e aftësisë për punë të personit me aftësi të kufizuara të cilat ofrohen nëpërmjet:
 - i. informimit, këshillimit profesional, vlerësimit të aftësive profesionale dhe gjetjes së punës;
 - ii. vlerësimit të mundësisë për aftësim, dhe hartimit të programeve përkatëse;
 - iii. aftësimit profesional, kualifikimit plotësues, rikualifikimit me programet e mbajtjes dhe përmirësimit të aftësive të punës deri në momentin e punësimit.
2. **“Fondi”**, Fondi Social i Punësimit, i krijuar sipas këtij ligji.
3. **“Forca e punës”** përfshin personat e punësuar dhe të papunët.
4. **“Grupe të veçanta”**, punëkërkues të disavantazhuar në tregun e punës, si:
 - a) individët me statusin e jetimit që ndodhen në kushte të vështira ekonomike;
 - b) kryefamiljarë të vetëm, me fëmijë në ngarkim;
 - c) persona me aftësi të kufizuara përfshirë personat që nuk dëgjojnë dhe invalidët e punës të vlerësuar pjesërisht të aftë për punë nga KMCAP-të;
 - ç) prindërit e fëmijëve me aftësi të kufizuara;
 - d) persona me moshë mbi 55 vjeç;
 - dh) persona nga komuniteti rom dhe egjiptian;
 - e) persona që kanë vuajtur dënimin me burgim apo ndaj të cilëve është vendosur pezullimi i vendimit me burgim dhe zëvendësimin e tij me një dënim alternativ;
 - ë) persona nga familje që përfitojnë nga programet e mbështetjes me të ardhura;
 - f) punëkërkues të papunë afatgjatë (të regjistruar si punëkërkues të papunë prej më shumë se një viti);
 - g) punëkërkues të papunë, të kthyer prej jo më shumë se dy vjetësh nga emigracioni;
 - gj) të mitur dhe të rinj në konflikt me ligjin sipas parashikimeve të Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur;
 - h) të rinjtë me moshë nën 29 vjeç;
 - i) viktimat e trafikimit/viktimat e mundshme të trafikimit;
 - j) viktimat e dhunës me bazë gjinore dhe viktimat e dhunës në familje;
 - k) nënat nën moshën 18 vjeç.”
5. **“Ministri”**, ministri përgjegjës për çështjet e punësimit dhe zhvillimit të aftësive.

6. **“Ministria”**, ministria përgjegjëse për çështjet e punësimit dhe zhvillimit të aftësive.
7. **“Person i vetëpunësuar”**, personi që kryen një veprimtari të ligjshme, në përputhje me legjislacionin shqiptar, për llogari të tij, kundrejt një pagese ose forme tjetër fitimi.
8. **“Përshtatje e arsyeshme”**, ka të njëjtin kuptim me atë që parashikohet në legjislacionin në fuqi për përfshirjen dhe aksesueshmërinë e personave me aftësi të kufizuara.
9. **“Politikat publike të punësimit”** përfshijnë shërbimet e punësimit dhe programet aktive e pasive të tregut të punës, të cilat synojnë nxitjen e punësimit të punëkërkuesve të papunë, integrimin dhe përfshirjen sociale të grupeve të veçanta.
10. **“Programe aktive të tregut të punës”** janë programe që synojnë të mbajnë të punësuarit në tregun e punës, të mbështesin punëkërkuesit e papunë të hyjnë në tregun e punës, të rrisin produktivitetin dhe të ardhurat nga puna dhe të përmirësojnë funksionimin e tregut të punës.
11. **“Programe pasive të tregut të punës”**, janë programet e të ardhurave nga papunësia, e cila jepet në zbatim të legjislacionit për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë.
12. **“Punëdhënës”**, janë të gjithë personat, fizikë ose juridikë, që punësojnë punëkërkuesit dhe u paguajnë atyre shpërblimin për punën e kryer, sipas Kodit të Punës dhe legjislacionit në fuqi.
13. **“Punëkërkues”**, është çdo person me vendbanim në Shqipëri, në moshë pune, që regjistrohet si kërkues pune në strukturën rajonale/vendore dhe është i gatshëm për punë.
14. **“Punëkërkues i papunë, i regjistruar”**, është punëkërkuesi, i cili deklaron në strukturën përkatëse, që nuk është në marrëdhënie pune ose i vetëpunësuar dhe është i gatshëm menjëherë për punësim.
15. **“Punëkërkues i punësuar, i regjistruar”**, është punëkërkuesi, i cili është i punësuar apo i vetëpunësuar, por që në momentin e regjistrimit deklaron në strukturën përkatëse se kërkon një punë të re.
16. **“Punësueshmëri”**, është kombinimi i aftësive, njohurive dhe kompetencave që rrisin mundësitë e personit për t’u punësuar, për të qëndruar i punësuar dhe për të përparuar në karrierë.
17. **“Punësim i përshtatshëm”**, është punësimi i paguar i një personi, në përputhje me moshën, gjininë, kushtet shëndetësore, arsimimin, formimin profesional, vendbanimin, kohëzgjatjen e punësimit të mëparshëm, përvojën e fituar, ndikimin e punës në fjalë në gjendjen personale e familjare dhe në gjendjen e tregut të punës.
18. **“Shërbime punësimi”**, janë shërbimet, të cilat synojnë të informojnë, të këshillojnë, të orientojnë dhe të ndërmjetësojnë, punësimin sa më të shpejtë të punëkërkuesve dhe punëkërkuesve të papunë të regjistruar, nëpërmjet ndihmës së shënjestruar dhe të zhvillojnë konkurrueshmërinë në tregun e punës.

19. **“Struktura përkatëse rajonale/vendore e punësimit”**, që ka kompetencën territoriale në zonën e vendbanimit të personit apo selisë/degës së punëdhënësit, i cili pretendon të përfitojë nga një ose disa shërbime apo programe të ofruara nga kjo strukturë.

20. **“Struktura rajonale/vendore e punësimit”**, është pjesë e rrjetit të shërbimeve publike të punësimit, në varësi të institucionit përgjegjës për punësimin dhe aftësitë.

Neni 4 Përfituesit

1. Çdo punëkërkuar dhe punëdhënës i regjistruar në strukturën rajonale/vendore përfiton nga shërbimet që ofrohen nga kjo strukturë.
2. Të drejtën e përfitimit të shërbimeve që ofrohen në strukturën rajonale/vendore e kanë të gjithë shtetasit e huaj dhe ata pa shtetësi, të cilët hyjnë e qëndrojnë në mënyrë të ligjshme në territorin e Republikës së Shqipërisë, për qëllime punësimi, në përputhje me legjislacionin në fuqi për të huajt.
3. Të drejtën e përfitimit të këtyre shërbimeve e kanë edhe të huajt, të cilët kanë përfituar statusin e refugjatit si dhe azilkërkuar në Republikën e Shqipërisë, në përputhje me legjislacionin në fuqi për azilin.
4. Shërbimet e punësimit i ofrojnë mundësinë të huajve të pajisen me leje pune, në zbatim të legjislacionit në fuqi për të huajt.

KREU II POLITIKAT PUBLIKE TË PUNËSIMIT

Neni 5 Kompetencat e ministrisë në lidhje me politikat e punësimit

1. Ministria, në lidhje me politikat e punësimit, ushtron këto kompetenca:
 - a) analizon, periodikisht tendencat e tregut të punës dhe parashikon zhvillimet e tij;
 - b) harton politika të reja për rritjen e punësimit dhe uljen e papunësisë;
 - c) harton programe dhe merr masa për nxitjen e punësimit e të vetëpunësimit;

- d) harton programe për mbështetjen e ofruesve të arsimit e të formimit profesional, duke përfshirë ofrimin e kualifikimit fillestar dhe të vazhduar;
 - dh) rregullon dhe ndërhyr në punësimin e të huajve në Republikën e Shqipërisë sipas legjislacionit në fuqi për të huajt dhe mbështet punësimin e shtetasve shqiptarë jashtë vendit;
 - e) zbaton marrëveshjet ndërkombëtare për punësimin.
2. Zbatimi i politikave publike të punësimit kryhet nëpërmjet institucionit përgjegjës për punësimin dhe aftësitë që ngrihet sipas parashikimeve të këtij ligji dhe strukturave rajonale/vendore në varësi të saj.

KREU III

PROGRAMET AKTIVE TË TREGUT TË PUNËS

Neni 6

Programet aktive të tregut të punës

1. Programet aktive të tregut të punës përfshijnë mekanizma që synojnë të mbajnë të punësuarit në tregun e punës, të mbështesin punëkërkuesit e papunë të hyjnë në tregun e punës, të rrisin produktivitetin dhe të ardhurat nga puna dhe të përmirësojnë funksionimin e tregut të punës.
2. Programet aktive të tregut të punës përfshijnë:
 - a) shërbimet e punësimit;
 - b) programet e nxitjes së punësimit;
 - c) programet e formimit profesional.

Neni 7

Shërbimet e punësimit

1. Shërbimet e punësimit, të ofruara nga struktura rajonale/vendore, përfshijnë modelin e shërbimeve në tri nivele:
 - a) Shërbimet e informimit për punëkërkuesit, punëdhënësit dhe për çdo person të interesuar;
 - b) Ndërmjetësimin për punësim;
 - c) Këshillimin dhe orientimin për karrierë, punësim e profesion.

2. Shërbimet e punësimit, sipas pikës 1, të këtij neni, ofrohen pa pagesë, si për punëkërkuesit ashtu dhe për punëdhënësit.
3. Ministria merr të gjitha masat për të krijuar infrastrukturën e nevojshme, burimet njerëzore e materiale për të siguruar ofrimin, në strukturën rajonale/vendore, të shërbimeve të specializuara për grupet e veçanta, të cilët kërkojnë ndihmë për përfshirjen e tyre në tregun e punës.
4. Ministria, në bashkëpunim me aktorë të tjerë publikë, privatë, ose organizata të shoqërisë civile, mbështet pajisjen dhe përgatitjen e posaçme të stafit të strukturës rajonale/vendore për të ofruar nivele cilësore të ndërmjetësimit për punësim.
5. Procedurat, kriteret dhe rregullat për ofrimin e shërbimeve të punësimit, sipas pikës 1, të këtij neni, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.
6. Veprimtaritë e ndërmjetësimit për punësim dhe këshillim profesional nga subjektet private, të përcaktuara në këtë ligj, përfshihen në kategorinë X.2 të shtojcës së ligjit për licencat. Licencimi i këtyre veprimtarive bëhet sipas legjislacionit në fuqi për licencat, autorizimet dhe lejet.

Neni 8

Informimi i punëkërkuesve dhe punëdhënësve

1. Struktura rajonale/vendore e punësimit siguron dhe ofron informacion për kërkesën e ofertën në tregun e punës, si për punëkërkuesit ashtu dhe për punëdhënësit. Shërbimi përfshin informacion për:
 - a) tregun kombëtar, lokal dhe rajonal të punës;
 - b) shërbimet e punësimit dhe programet për punëdhënësit e punëkërkuesit;
 - c) mundësitë e punësimit;
 - ç) ofertat arsimore e kualifikuese të institucioneve të arsimit dhe formimit profesional;
 - d) orientimin për profesion dhe karrierë;
 - dh) të drejtën për të përfituar nga programet e mbështetjes, të ardhurat dhe procedurat e aplikimit;
 - e) legjislacionin e punës.
2. Informacioni ofrohet në forma dhe formate që janë të arritshme e të kuptueshme për punëkërkuesit e parashikuar në nenin 3, pika 4 shkronja “c” të këtij ligji.

Neni 9

Ndërmjetësimi për punësim dhe përputhja me vendin e punës

1. Ndërmjetësimi për punësim dhe përputhja me vendin e punës synon gjetjen e një vendi të përshtatshëm pune për punëkërkuesin, formimi, aftësitë e cilësitë e të cilit përputhen me kërkesat e deklaruara nga punëdhënësi për këtë vend pune, si dhe ndërmjetësime për programet aktive të tregut të punës.
2. Ndërmjetësimi për punësim dhe përputhja me vendin e punës përfshin edhe shërbime këshilluese për punëdhënësit, me qëllim që të punësojnë kandidatët më të përshtatshëm, sipas kërkesave të tyre, dhe në kohën e duhur, si dhe ndërmjetësime për programet aktive të tregut të punës. Në rastin e një punëkërkuesi sipas parashikimeve të nenit 3 pika 4 shkronja “c” të këtij ligji, procesi i ndërmjetësimit shoqërohet me vlerësim të detajuar të punëkërkuesit, këshillim për punëdhënësit dhe të vendit e të proceseve të punës të vlefshme në tregun e hapur të punës.
3. Ndërmjetësim për punësim vlerësohet edhe rasti kur, në zbatim të marrëveshjeve ose lejeve të posaçme për punë, mundësohet punësimi i punëkërkuesve shqiptarë jashtë vendit dhe i të huajve brenda vendit.

Neni 10

Këshillimi dhe orientimi për karrierë, punësim dhe profesion

1. Këshillimi dhe orientimi për karrierë, punësim e profesion ofrohet nga struktura rajonale/vendore e punësimit nëpërmjet shërbimeve këshilluese të posaçme për punëkërkuesit, nxënësit dhe studentët, në lidhje me zgjedhjen dhe formimin e tyre në një profesion të përshtatshëm, me cilësitë individuale dhe orientimin në tregun e punës.
2. Këshillimi i specializuar ofron shërbime më të thelluara, të arritshme, të kuptueshme për grupet e veçanta, të cilat kanë pengesa për t'u përfshirë në punësim dhe profili i të cilëve kërkon mbështetje intensive.
3. Këshillimi dhe orientimi për karrierë, punësim dhe profesion realizohet nëpërmjet këshillimit për:
 - a) karrierë, që ndihmon punëkërkuesit dhe orienton nxënësit dhe studentët në zgjedhjen e një profesioni të përshtatshëm me cilësitë individuale dhe për të kërkuar në tregun e punës;
 - b) profesion, që ndihmon punëkërkuesit, nxënësit dhe studentët për identifikimin e aftësive të munguara dhe ofrimin e mjeteve të përshtatshme për plotësimin e tyre;
 - c) për punësim, që ndihmon punëkërkuesit, nxënësit dhe studentët për të identifikuar qëllimin e punësimit, qasjen në punësim dhe mundësitë e

kualifikimeve, si dhe të kuptojnë aftësitë e nevojshme për të kërkuar e mbajtur një vend pune.

Neni 11

Programet e nxitjes së punësimit

1. Politikat publike të punësimit mbështesin punëkërkesit si dhe punëdhënësit, për të krijuar vende të reja pune të qëndrueshme, nëpërmjet programeve të posaçme të nxitjes së punësimit.
2. Programet e nxitjes së punësimit përfshijnë angazhimin e punëkërkesve të papunë në programe të ndryshme punësimi, punësh publike, vetëpunësimi, praktikash profesionale apo trajnimi, për të cilat parashikohet subvencionim, në përqindje të caktuar, i kostove për:
 - a) sigurimet e detyrueshme shëndetësore dhe shoqërore;
 - b) pagat;
 - c) formimin profesional;
 - ç) formimin nëpërmjet punës;
 - d) vetëpunësimin;
 - dh) mbështetjen për bizneset e reja dhe inkubatorët e biznesit;
 - e) pajisjen e vendit të punës dhe përshtatjen e arsyeshme;
 - ë) zbatimin e programeve për mbështetjen e kualifikimit profesional në formën e dyfishtë të arsimit dhe formimit profesional;
 - f) punësimin e të diplomuarve/certifikuarve në arsimin e formimin profesional;
 - g) praktikat profesionale;
 - gj) programin e garancisë rinore;
 - h) programet e riintegrit social;
 - i) transport për në vendin e punës;
 - j) ndjekjen e kopshteve dhe çerdheve për fëmijët në ngarkim;
 - k) të tjera.
3. Programet e nxitjes së punësimit zbatohen dhe administrohen nga institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë, në bashkëpunim me institucione të tjera publike, përgjegjëse për zhvillimin ekonomik e kualifikimin, si dhe në bashkëpunim me sektorin privat dhe organizata të shoqërisë civile. Institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë mund të kontraktojë subjekte të tjera publike, private apo organizata të shoqërisë civile, veprimtaria e të cilëve është e lidhur me fushën e punësimit, për të bërë të mundur zbatimin me cilësi dhe në kohë të programeve të nxitjes së punësimit.

4. Procedurat, kriteret dhe rregullat për zbatimin e programeve të nxitjes së punësimit, sipas pikave 2 dhe 3, të këtij neni, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 12

Programet e formimit profesional

1. Formimi profesional u shërben si punëkërkuesve ashtu dhe punëdhënësve, dhe realizohet nëpërmjet kurseve të unifikuara të formimit profesional publik.
2. Strukturat rajonale/vendore të punësimit mbështesin financiarisht, në bazë procedurash konkurrimi, kurse të formimit profesional, të organizuara nga institucionet e formimit profesional, publike apo private.
3. Punëkërkuesit e papunë, përfitojnë kurse pa pagesë të formimit profesional, të ofruara nga institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë. Punëkërkuesit e papunë, në raste të vecanta mund të përfitojnë një pagesë për pjesëmarrje në kurs si dhe subvencionimin e shpenzimeve të udhëtimit sipas tarifave në fuqi. Këshilli i Ministrave përcakton me vendim, rregullat e subvencionimit të shpenzimeve të udhëtimit, rastet e përfitimit dhe masën e pagesës për pjesëmarrje në kurs.
4. Parimet, mënyrat e veprimit dhe metodat e përgatitjes profesionale, të zbatuara, përgjithësisht, në programet e formimit profesional të personave jo me aftësi të kufizuara, zbatohen në rastin e personave të parashikuar në nenin 3 pika 4, shkronja “c” të këtij ligji. Për këtë grup zbatohen elementet e përshtatjes së arsyeshme, për sa i përket programeve të veçanta të trajnimit, kurrikulës së përshtatur në përputhje me shkallën dhe llojin e aftësisë së kufizuar, trajnerëve/mësuesve të përgatitur për të ofruar trajnim të posaçëm për këtë kategori.
5. Procedurat, kriteret dhe rregullat për zbatimin e programeve të formimit profesional, sipas pikave 2 dhe 4, të këtij neni, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

KREU IV

PROGRAMET PASIVE TË TREGUT TË PUNËS

Neni 13

Pagesa e të ardhurave nga papunësia

Punëkërkuessit e papunë, të cilët plotësojnë kushtet për përfitimin e të ardhurave nga papunësia dhe regjistrohen në strukturën rajonale/vendore si punëkërkuess të papunë në zbatim të legjislacionit për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë, përfitojnë nga pagesa e të ardhurave nga papunësia.

KREU V

INSTITUCIONI PËRGJEGJËS PËR PUNËSIMIN DHE AFTËSITË

Neni 14

Institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë

1. Institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë është person juridik publik në varësi të ministrisë përgjegjëse për çështjet e punësimit dhe zhvillimit të aftësive, i organizuar në nivel qendror dhe rajonal/vendor.
2. Institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë ushtron kompetencat e mëposhtme:
 - a) administron strukturat rajonale/vendore të punësimit dhe garanton nivelin e cilësisë së shërbimeve të ofruara;
 - b) në bashkëpunim me punëdhënësit, administron dhe zbaton programet e nxitjes së punësimit;
 - c) administron ofruesit publikë të arsimit dhe formimit profesional (AFP), sipas legjislacionit në fuqi për arsimin dhe formimin profesional në Republikën e Shqipërisë.
 - ç) zbaton programet e formimit profesional;
 - d) i propozon ministrisë përgjegjëse për çështjet e punësimit dhe zhvillimit të aftësive, aktet ligjore dhe nënligjore në fushën e nxitjes së punësimit;
 - dh) ushtron kompetenca të parashikuara nga ky ligj dhe nga ligje të tjera.
3. Rregulla të hollësishme për organizimin dhe funksionimin e institucionit përgjegjës për punësimin dhe aftësitë miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 15

Këshilli Konsultativ për Punësimin

1. Këshilli Konsultativ për Punësimin është organ këshillimor që ngrihet pranë institucionit përgjegjës për punësimin dhe aftësitë, me përfaqësimin e organizatave të punëdhënësve, organizatave sindikale si dhe institucioneve shtetërore.

2. Këshilli kryesohet nga ministri dhe përbëhet nga 11 anëtarë si më poshtë:
 - a) 1 përfaqësues nga ministria përgjegjëse për financat;
 - b) 1 përfaqësues nga ministria përgjegjëse për çështjet sociale;
 - c) 1 përfaqësues nga ministria përgjegjëse për arsimin;
 - ç) 1 përfaqësues nga inspektorati shtetëror që mbulon fushën e punës;
 - d) 1 përfaqësues nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve;
 - dh) 1 përfaqësues nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore;
 - e) 2 përfaqësues nga organizatat më të përfaqësuara sindikale;
 - ë) 2 përfaqësues nga organizatat më të përfaqësuara të punëdhënësve.
3. Anëtarët e Këshillit emërohen me urdhër të ministrit, pas propozimit nga institucionet/organizatat e parashikuara në pikën 2 të këtij neni, për një mandat 3 vjeçar.
4. Përzgjedhja e organizatave më të përfaqësuara sindikale dhe të punëdhënësve bëhet nga ministri sipas vendimit përkatës të Këshillit të Ministrave për caktimin e organizatave më të përfaqësuara sindikale dhe të punëdhënësve.
5. Këshilli Konsultativ për Punësimin ushtron kompetencat e mëposhtme:
 - a) diskuton çështjet që lidhen me shërbimet e punësimit dhe programet e nxitjes së punësimit.
 - b) nxit bashkëpunimin efektiv ndërmjet organizatave të punëdhënësve dhe organizatave sindikale për çështjet e nxitjes së punësimit;
 - c) këshillon lidhur me mënyrën e përdorimit të Fondit Social të Punësimit sipas parashikimeve të këtij ligji.
6. Rregulla më të detajuara për organizimin, funksionimin dhe kompetencat e Këshillit Konsultativ për Punësimin përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

KREU VI

SISTEMI I INFORMACIONIT PËR TREGUN E PUNËS

Neni 16

Të drejtat dhe detyrimet e institucionit përgjegjës për punësimin dhe aftësitë për informacionin e tregut të punës

1. Institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë mbledh, përpunon dhe analizon informacion nëpërmjet sistemit të informacionit të institucioneve të varësisë ose nëpërmjet studimeve specifike apo anketimeve, që kanë të bëjnë me dinamikat dhe tendencat e tregut të punës apo të segmenteve të tij.

Institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë raporton në ministri dhe në institucione të tjera publike e private, që e kërkojnë një informacion të tillë.

2. Për sigurimin e këtij informacioni, institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë ka si detyrim:
 - a) mbledhjen, përpunimin dhe raportimin e informacionit për punëkërkuesit e papunë si dhe për vendet e lira të punës të shpallura në strukturën rajonale/vendore;
 - b) kryerjen e studimeve periodike mbi tregun e punës apo të një pjese të tij, në nivel rajonal dhe kombëtar;
 - c) kryerjen e monitorimit dhe vlerësimit të efikasitetit të programeve aktive të tregut të punës, si dhe ndjekjen në vazhdimësi të tyre.
3. Institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë kryen hulumtime periodike në tregun e punës, për mbledhjen e të dhënave për numrin e të punësuarve, për kushtet e punës, procesin e rekrutimit, mungesën e aftësive apo të nevojave për trajnim, sipas metodologjive kombëtare dhe ndërkombëtare, të testuara e të miratuara.

Neni 17

Mbledhja, shpërndarja e të dhënave dhe bashkëpunimi me institucione të tjera

1. Ministria i siguron institucionit përgjegjës për statistikën zyrtare, statistikën e papunësisë së regjistruar, përveç atyre që rrjedhin nga regjistrimi i popullsisë dhe vëzhgimet statistikore të autorizuar nga institucionit përgjegjës për statistikën zyrtare, si anketa e forcave të punës.
2. Ministria administron informacionin e mbledhur, në koordinim me institucionin përgjegjës për statistikën zyrtare, në mënyrë që të ketë një sistem të harmonizuar të sistemit të mbledhjes të të dhënave dhe analizave.
3. Çdo institucion i administratës publike ka detyrimin e dhënies së informacionit, të kërkuar nga institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë, për qëllimet e zbatimit të këtij ligji, në përputhje me rregullat dhe afatet e parashikuara nga legjislacioni në fuqi, si dhe ka të drejtën që të kërkojë e të marrë informacion prej saj.
4. Ruajtja dhe përpunimi i informacionit, që shkëmbehet sipas parashikimeve të pikës 3 të këtij neni, bëhet në përputhje me legjislacionin në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale.

KREU VII

BASHKËPUNIMI ME PUNËDHËNËSIT

Neni 18

Të drejtat e punëdhënësve

1. Çdo punëdhënës ka të drejtë të informohet për politikën e tregut të punës, legjislacionin e punës, programet e nxitjes së punësimit dhe programet e arsimit dhe formimit profesional nëpërmjet strukturave rajonale/vendore të institucionit përgjegjës për punësimin dhe aftësitë.
2. Punëdhënësi ka të drejtë të publikojë në këtë strukturë vendet e lira të punës, nëpërmjet sistemit të informacionit të strukturave rajonale/vendore, për të përfituar nga shërbimet e ndërmjetësimit dhe të përputhjes me vendin e punës që ato ofrojnë.
3. Punëdhënësi ka të drejtë të aplikojë në strukturën përkatëse rajonale/vendore për të përfituar nga programet e nxitjes së punësimit dhe të kualifikimeve që zbaton institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë.

Neni 19

Detyrimet e punëdhënësve

1. Në rastet e fillimit të procedurave të falimentit me kërkesë të punëdhënësit, sipas legjislacionit në fuqi për falimentin, ky i fundit njofton strukturën përkatëse rajonale/vendore, jo më vonë se 20 ditë kalendarike për vendimin e gjykatës për fillimin e procedurave të falimentit.
2. Çdo punëdhënës, përfitues i fondeve publike, është i detyruar të punësojë një numër të caktuar punëkërkuesish të papunë, të regjistruar në strukturat rajonale/vendore, duke i dhënë përparësi punësimit të punëkërkuesve të papunë afagjatë.
3. Rregullat dhe procedurat për zbatimin e pikës 2 të këtij neni përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 20

Punësimi i personave nga grupet e veçanta

1. Çdo punëdhënës duhet të punësojë:

- a) një person që i përket grupeve të përcaktuara në nenin 3 pika 4 shkronja “c” të këtij ligji, për 25 punonjësit e parë të ndërmarrjes; dhe
 - b) nga një person shtesë sipas grupeve të përcaktuara në nenin 3 pika 4 shkronja “c” të këtij ligji, për çdo 50 punonjës të tjerë të ndërmarrjes mbi parashikimet e bëra në shkronja “a” të kësaj pike.
2. Punëdhënësi, i cili nuk punëson numrin e përcaktuar të personave, sipas pikës 1, të këtij neni, derdh një kontribut për llogari të Fondit Social të Punësimit, në masën e 100 përqind të pagës minimale në shkallë vendi, për çdo muaj, për çdo person që i përket grupeve të përcaktuara në nenin 3 pika 4 shkronja “c” të këtij ligji, që ai duhet të kishte punësuar, sipas këtij neni. Procedura dhe mënyra e derdhjes së kontributit përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për çështjet e punësimit dhe zhvillimit të aftësive.
 3. Punëdhënësit, marrin masat e nevojshme për plotësimin e vendeve të lira të punës me personat që i përkasin grupeve të përcaktuara në nenin 3 pika 4 shkronja “c” të këtij ligji. Në rastin kur punëdhënësi nuk mund të identifikojë kandidatët për punësim, për zbatimin e pikës 1 të këtij neni, paraqet kërkesë pranë strukturës përkatëse rajonale/vendore, e cila vë në dispozicion listën e punëkërkuesve të papunë të regjistruar për këtë kategori. Për qëllime të zbatimit të kësaj pike, struktura rajonale/vendore, ndërmjetëson lidhur me përputhjen e vendit të punës me mundësitë e këtyre personave.
 4. Punëdhënësit, publikë dhe privatë, mund të punësojnë në një njësi prodhimi, një numër më të madh punonjësish, që përkasin grupeve të përcaktuara në nenin 3 pika 4 shkronja “c” të këtij ligji, se ajo e parashikuar sipas pikës 1 të këtij neni. Institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësinë mund të lejojë kompensimin e tepricave të numrit më të vogël të punonjësve të punësuar në njësi tjetër të këtij subjekti, në të njëjtin rajon apo në rajone të tjera.
 5. Punëdhënësit, publikë apo privatë, janë të detyruar të sigurojnë ruajtjen e vendit të punës për ata individë, të cilët, në kohën e punësimit nuk kanë qenë me aftësi të kufizuara, por e kanë fituar aftësinë e kufizuar nga aksidentet në punë ose nga sëmundjet profesionale.

Neni 21

Fondi Social i Punësimit

1. Për të siguruar nxitjen e punësimit, integrimin dhe përfshirjen sociale të personave të parashikuar në nenin 3 pika 4 shkronja “c” të këtij ligji, krijohet Fondi i Social i Punësimit, në formën e një fondi financiar publik.

2. Fondi krijohet nga:

- a) kontributet e derdhura në llogari të Fondit, sipas pikës 2, neni 20, të këtij ligji;
 - b) të ardhura të tjera të krijuara nga burime të tjera të ligjshme, përfshirë:
 - i. financime dhe grante;
 - ii. fondet e përfituara nga marrëveshjet ndërmjet Republikës së Shqipërisë, Këshillit të Ministrave dhe donatorëve të ndryshëm;
 - c) buxheti i shtetit.
3. Të ardhurat dhe kontributet për llogari të Fondit derdhen tek institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë dhe janë zë më vete në buxhetin e saj. Fondi Social i Punësimit i papërdorur në vitin korrent mbartet në vitin buxhetor pasardhës.
4. Fondi Social i Punësimit përdoret për programe që synojnë punësimin, vetëpunësimin, rehabilitim për punë, aftësimin dhe riaftësimin profesional, orientimin dhe këshillimin për punësim, shërbime mbështetëse, rikonstruksion dhe përshtatje të vendit të punës të personave të parashikuar në nenin 3 pika 4 shkronja “c” të këtij ligji, programe riintegrimi social, mbështetje për nxitjen e punësimit të familjarëve të personave me aftësi të kufizuara. Të ardhurat e Fondit Social të Punësimit sipas pikës 2 të këtij neni nuk mund të përdoren për qëllime të tjera, përveç atyre të parashikuara në këtë pikë.
5. Punëdhënësit kanë të drejtë të kërkojnë subvencion nga struktura përkatëse rajonale/vendore, për rikonstruksion dhe përshtatjen e vendit të punës, për çdo person të punësuar sipas parashikimeve të nenit 20 të këtij ligji.
6. Fondi Social i Punësimit administrohet nga Bordi i Administrimit të Fondit, sipas legjislacionit në fuqi. Përbërja, kriteret dhe detyrat e Bordit të Administrimit të Fondit si dhe mënyra e përdorimit të Fondit, sipas pikave 4 dhe 5, të këtij neni, përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

KREU VIII SANKSIONET

Neni 22 Sanksionet

1. Shkelja e parashikimeve të pikës 2 të nenit 20, të këtij ligji, konsiderohet kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë nga inspektoratit shtetëror që

mbulon fushën e punës sipas përcaktime të bëra nga legjislacioni në fuqi për inspektimin e punës.

2. Procedurat e shqyrtimit dhe ankimit të vendimeve, për kundërvajtjet administrative bëhen në përputhje me parashikimet e legjislacionit në fuqi për inspektimin e punës.

KREU IX

DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

Neni 23

Dispozita kalimtare

1. Institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë, ngrihet brenda gjashtë muajve nga hyrja në fuqi të këtij ligji.
2. Deri në momentin e krijimit të institucioni përgjegjës për punësimin dhe aftësitë, funksionet e saj kryen nga Shërbimi Kombëtar i Punësimit.
3. Të gjitha të drejtat, detyrimet, buxheti, si dhe dokumentacioni administrativ dhe financiar i Shërbimit Kombëtar të Punësimit i transferohen institucionit përgjegjës për punësimin dhe aftësitë, pas ngritjes së tij.
4. Aktet nënligjore, në zbatim të ligjit nr.7995, datë 20.9.1995, “Për nxitjen e punësimit”, të ndryshuar, mbeten në fuqi deri në miratimin e akteve të reja nënligjore, në zbatim të këtij ligji, për sa kohë nuk bien në kundërshtim me parashikimet e këtij ligji.

Neni 24

Aktet nënligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave, që brenda tre muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë aktin nënligjor në zbatim të nenit 14 pika 3 të këtij ligji.
2. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që brenda gjashtë muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji të nxjerrë aktet nënligjore, në zbatim të nenit 7 pika 5; nenit 11 pika 4; nenit 12 pikat 3 dhe 5; nenit 15 pika 6; nenit 19 pika 3; dhe nenit 21 pika 6 të këtij ligji.
3. Ngarkohet ministri përgjegjës për çështjet e punësimit dhe zhvillimit të aftësive që brenda dymbëdhjetë muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë aktin nënligjor, në zbatim të pikës 2, të nenit 20, të këtij ligji.

Neni 25
Shfuqizime

Ligji nr.7995, datë 20.9.1995, “Për nxitjen e punësimit”, i ndryshuar, shfuqizohet.

Neni 26
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në “Fletoren zyrtare”.

K R Y E T A R I

GRAMOZ RUÇI